

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobkyně: **X.**, narozená dne X.
bytem X.
zastoupená Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2021 č.j. OAM-57/ZA-ZA11-ZA22-2021

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 20. 4. 2021 č.j. OAM-57/ZA-ZA11-ZA22-2021 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2021 č.j. OAM-57/ZA-ZA11-ZA22-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž rozhodl o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podané dne 25. 1. 2021 tak, že žádost byla dle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) shledána nepřipustnou a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo dle ust. § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že došlo k porušení ust. § 3, § 50 odst. 2 až 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 11a odst. 1, § 25 a § 14a zákona o azylu. Pochází z X., ze země odešla z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu, tvrdila, že situace v místě jejího bydliště v současnosti eskaluje a zhoršuje se. Ve své druhé žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uvedla, že její důvody jsou totožné jako v žádosti první, žalovaný pak v napadeném rozhodnutí uzavřel, že žalobkyně neuvedla žádnou novou skutečnost, jež by odůvodňovala nové meritorní projednání žádosti, s čímž však žalobkyně nesouhlasí. Žalovaný totiž pochybil při zkoumání jedné z podmínek § 11a zákona o azylu (tj. zda se objevily nové relevantní skutečnosti či zjištění), žalovaný byl z úřední povinnosti povinen obstarat si aktuální informace o situaci na východě Ukrajiny a zhodnotit, zda opět nedošlo k zhoršení bezpečnostní situace v této části země. Odůvodnění ovšem neobsahuje žádnou zmínku o aktuální situaci na Ukrajině v době podání opakované žádosti, odkazuje toliko na rozhodnutí ze dne 16. 2. 2017, jímž nebyla žalobkyni prodloužena doplňková ochrana, které je však čtyři roky staré, žalovaný byl přitom povinen alespoň stručně naznačit úvahu, na základě které měl za to, že se poměry nezměnily. Žalovaný sice shromáždil dvě nové zprávy MV a OAMP, tyto se však do odůvodnění nijak nepromítají. Odkázala na některé tiskové zprávy a tvrdila, že situace v místě jejího bydliště se zhoršuje, a to od počátku roku 2021, napětí eskaluje a stále dochází k ozbrojeným střetům, poukázala na to, že takové podklady týkající se zhoršené situace v místě jejího bydliště předložila i ve správním řízení, žalovaný k nim však nepřihlížel, ač byly aktuální a situace žalobkyně se týkaly. Žalovaný tudíž pochybil, pokud se žádostí žalobkyně nezabýval meritorně ve vztahu k doplňkové ochraně z hlediska aktuálních informací o zemi původu. Zmínila též rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012 č.j. 3 Azs 6/2011 – 96, dle něž je v řízení o opakované žádosti vždy nutno posoudit, zda v zemi původu došlo k takové zásadní změně situace, jež by odůvodňovala nové meritorní posouzení. Žalovaný však nepřihlédl k aktuálním informacím, žádost neposoudil meritorně, neopatřil si dostatečné podklady, napadené rozhodnutí je tak nezákonné.
3. S ohledem na aktuální dění žalobkyně dne 25. 5. 2022 žalobu doplnila. Uvedla, že stále dochází na psychiatrickou ambulanci s duševními potížemi (jak uvedla v opakovaném návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě – pozn. soudu), vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině dne 24. 2. 2022 je novou skutečností, která vyžaduje nové meritorní posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Sdělila, že jde o skutečnost obecně známou, kterou není třeba dokazovat.
4. Na základě výše uvedeného žalobkyně navrhla napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Shledal, že žalobkyně v azylovém řízení neuvedla žádnou novou relevantní skutečnost, naopak sdělila, že její důvody jsou stále stejné. Poukázal na to, že v roce 2014 byla bezpečnostní situace napjatá i na jiných místech země než v Doněcké a Luhanské oblasti, od října 2015 se ovšem poměry stabilizovaly a střety se týkají toliko tzv. linie dotyku v obou uvedených oblastech, žalobkyně proto od té doby může využít možnosti vnitřního přesídlení. K tehdejší bezpečnostní situaci na

Ukrajíně se vyjádřil tak, že s žalobkyní nelze souhlasit, neboť se nic podstatného nezměnilo, jednotlivé lokální události předestřené žalobkyní na tom nemohou nic změnit. Své stanovisko dokládal i některými rozhodnutími Nejvyššího správního soudu.

6. K doplnění žaloby uvedl, že napadené rozhodnutí bylo k datu jeho vydání (tj. 20. 4. 2021) zákonné, invazi Ruské federace a rozpoutání války na Ukrajině nemohl žalovaný předvídat. Dle stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí měl za to, že jeho závěry uvedené v předchozím vyjádření jsou správné. Žalobu navrhl zamítnout, nedospěje-li soud k jinému závěru v rámci ex nunc přezkumu.

IV. Obsah správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 25. 1. 2021 podala žalobkyně opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ke které uvedla, že její důvody jsou stále stejné, nic se nezměnilo, žádá z politických důvodů, je z východu země, takže v jiných oblastech bude vždy diskriminována, ve vlasti nebude chráněna.
8. Součástí spisu je dále poskytnutí údajů k předchozí žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podané dne 23. 9. 2014, kterou odůvodnila strachem z konfliktu na Ukrajině, hrozbou od neznámých osob kvůli překladům článků informujících o poměrech v oblasti Donbasu, obavami z politických důvodů, neboť je stoupenkyní jednotné Ukrajiny a proti ruské politice vůči Ukrajině, a taktéž v souvislosti se zničením města jejího původu, tj. X. Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 2. 2015 č.j. OAM-206/LE-LE05-LE05-2014 žalobkyni byla udělena doplňková ochrana, avšak rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 2. 2017 č.j. OAM-206/LE-LE05-K01-PD1-2014 jí nebyla prodloužena. Žalovaný se zde zabýval též zhoršenou bezpečnostní situací na Ukrajině, obavami žalobkyně před neznámými osobami i politickou situací s tím, že v současnosti je na Ukrajině u moci proreformní a prozápadní vláda, zjištěné skutečnosti nepovažoval za důvodné z hlediska udělení mezinárodní ochrany, resp. prodloužení doplňkové ochrany.
9. Žalovaný mezi podklady pro rozhodnutí zařadil též Informaci OAMP Ukrajina – Situace v zemi ze dne 25. 4. 2020 a Informaci MZV ČR ze dne 22. 2. 2021.
10. Žalobkyně se dne 24. 3. 2021 seznámila s podklady pro rozhodnutí, následně se k nim vyjádřila, zprávu OAMP označila za zastaralou, tvrdila, že v zemi je stále porušován klid zbraní, na Krymu je Ukrajincům zabavována půda, předložila internetové články týkající se konkrétních incidentů, jimiž zamýšlela doložit nebezpečnost situace v zemi a přítomnost vnitřní diskriminace; doložené články se týkají různých oblastí Ukrajiny a nezmiňují se konkrétně o její osobě.
11. V odůvodnění napadeného rozhodnutí, které bylo vydáno dne 20. 4. 2021, žalovaný shrnul tvrzení žalobkyně poskytnutá v průběhu řízení včetně jejího vyjádření k podkladům rozhodnutí, uvedl, ze kterých podkladů vycházel, mimo jiné se jednalo o informace, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině; k článkům předloženým žalobkyní mj. sdělil, že nemají žádnou přímou souvislost se situací žalobkyně. Žádost posoudil podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) a § 11a odst. 1 zákona o azylu, konstatoval, že se jedná o druhou žádost, shrnul průběh předchozího správního řízení a soudního přezkumu, ve kterém rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany obstálo. Shledal, že žalobkyně v azylovém řízení uváděla skutečnosti, které již byly posouzeny v rámci řízení o předchozí žádosti, uvedla

naprosto stejné důvody, jako v rámci předchozí žádosti o mezinárodní ochranu, tj. obavu z konfliktu na východě země, jednání neznámých osob kvůli její překladatelské činnosti a celkově neutěšenou situaci v zemi původu. Na základě shromážděných podkladů dospěl k závěru, že na Ukrajině nedošlo od doby posuzování předchozí žádosti žalobkyně (tj. od 16. 2. 2017, resp. od doby ukončení řízení u Nejvyššího správního soudu dne 2. 7. 2019) k žádné zásadní změně z hlediska politické či bezpečnostní situace, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu ust. § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Uvedl, že situaci v zemi pečlivě monitoruje, a i když se situace jeví jako dynamická, ve skutečnosti se jedná pouze o lokální události, které nemají dopad na celé území Ukrajiny, napjatá situace zůstává pouze na východě, k bezpečnostním incidentům dochází pouze na linii dotyku. Poukázal na to, že ČR považuje dle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb. Ukrajinu za bezpečnou zemi původu. Uzavřel, že neshledal důvody pro opakované meritorní posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně ve vztahu k jí uváděným důvodům, neboť nebyla uvedena žádná nová skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a hodnocení důvodů odchodu žalobkyně z vlasti a obav z návratu. Shledal, že žádost je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu nepřipustná, podle § 25 písm. i) téhož zákona řízení zastavil, aniž by posuzoval, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany (§ 10a odst. 2 zákona o azylu).

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
14. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.*
15. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
16. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu *řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.*
17. K tomu, aby se správní orgán mohl znovu věcně zabývat opakovanou žádostí žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je nezbytné, aby existovaly nové skutečnosti nebo zjištění, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti. Z tohoto pravidla vychází relevantní judikatura Nejvyššího správního soudu, který v

rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65 dospěl k závěru, že: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.*“ V tomto rozsudku dále uvedl, že „*zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57.*“ Zdůraznil současně, že věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, „*kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté.*“ K tomu obdobně vizte též rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2019 č.j. 6 Azs 15/2019-27.

18. Na tyto závěry Nejvyšší správní soud navázal v rozsudku ze dne 25. 4. 2018 č.j. 6 Azs 60/2018-43, kde vyšel z toho, že za nové skutečnosti, na jejichž základě lze věcně posoudit opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, nelze považovat jakékoliv nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Uvedl, že: „*Obecně tedy žalovaný může řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu zastavit proto, že se tvrze skutečnosti přímo netýkají žadatele nebo jsou na první pohled azylově irelevantní.*“
19. Soud shledal, že dle stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí by žaloba odůvodněná nebyla. Žalobkyně nikterak nezpochybňovala, že uváděla stejné motivy jako v žádosti předchozí, odvolávala se však zejména na změnu situace v zemi původu. K tomu je třeba uvést, že žalovaný si pro rozhodnutí opatřil aktuální podklady dostatečně a podrobně vypovídající o situaci v zemi původu (včetně bezpečnostní situace též s přihlédnutím k jednotlivým oblastem Ukrajiny), v napadeném rozhodnutí absenci podstatné změny poměrů na Ukrajině stručně, avšak dostačujícím způsobem odůvodnil, uvedl zde věcné hodnocení bezpečnostní situace, které vycházelo ze shromážděných podkladů, dále odkázal též na status Ukrajiny coby bezpečné země původu. Žalovaný se vypořádal i s články předloženými žalobkyní o dílčích incidentech, avšak vyhodnotil, že tyto články nijak nedokládají podstatnou změnu situace v zemi původu, nijak nedopadají na situaci žalobkyně a možnost jejího návratu do země původu. Je tak zjevné, že žalovaný ze zpráv, jež pro účely řízení o opakované žádosti shromáždil, vycházel, a aktuální stav porovnal se situací v době neprodloužení doplňkové ochrany žalobkyni (ke dni 16. 2. 2017), žalovaný na předchozí zprávy z řízení ukončeného dne 16. 2. 2017 přímo neodkazoval, pouze porovnával dvě různé situace v průběhu času, tj. ke dni 16. 2. 2017 a k datu vydání napadeného rozhodnutí. K tomu soud doplňuje, že v řízení o opakované žádosti není nezbytný podrobný rozbor shromážděných zpráv, zvláště když, jak správně konstatoval žalovaný, Ukrajina má (resp. v té době měla) status bezpečné země původu. Články předložené žalobkyní týkající se dílčích incidentů nejsou způsobily tyto závěry zpochybnit, žádný z těchto článků nebyl natolik komplexní, aby mohl být důvodem pro revizi poznatků ze zpráv shromážděných žalovaným. Žalovaný nepostupoval v rozporu s rozhodnutím rozšířeného senátu Nejvyššího správní soudu ze dne 6. 3. 2012 č.j. 3 Azs

6/2011 – 96, neboť se aktuální situací na Ukrajině zabýval a porovnal ji se situací v době předchozího rozhodnutí o mezinárodní ochraně se závěrem, že k podstatné změně poměrů nedošlo; ke dni vydání napadeného rozhodnutí se soud s tímto závěrem ztotožnil. Lze shrnout, že žaloba by dle stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebyla úspěšná.

20. S ohledem na nutnost ex nunc posouzení však soud shledal žalobu důvodnou.
21. Z judikatury správních soudů jednoznačně plyne, že jedním z důvodů k prolomení zásady koncentrace řízení je aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice. Podle něj členské státy EU musí zajistit, aby měl žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany k dispozici účinný opravný prostředek, jehož podstatou je alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, které je úplné a ex nunc (tj. podle stavu ke dni rozhodnutí soudu). Podle čl. 52 odst. 1 procedurální směrnice se povinnost zajistit účinný opravný prostředek ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice vztahuje na žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané po 20. 7. 2015. S ohledem na včasné neprovedení čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice do vnitrostátního právního řádu má toto ustanovení přímý účinek, jedná-li se o žádost o mezinárodní ochranu podanou po rozhodném datu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017-30, nebo ze dne 15. 1. 2016, č. j. 5 Azs 20/2015-35). Právě krajský soud je v tomto případě soudem, který má povinnost zajistit úplné a ex nunc posouzení opravného prostředku podaného proti rozhodnutí žalovaného.
22. V rámci soudního řízení lze při aplikaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice uplatňovat pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany buď nemohl bez svého zavinění uvést již v řízení před správním orgánem, anebo k jejich neuvedení měl ospravedlnitelný důvod (nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).
23. V tomto případě není pochyb o tom, že válka na Ukrajině představuje novou skutečnost, kterou žalobkyně nemohla uplatnit ve správním řízení. Nejvyšší správní soud připustil, že mohou nastat určité zcela specifické situace, za nichž jsou soudy ve správním soudnictví povinny přihlédnout i k okolnostem nenamítaným žadatelem o mezinárodní ochranu. Za takovou specifickou situaci Nejvyšší správní soud označil například vypuknutí válečného konfliktu na území celé země původu žadatele o mezinárodní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27, bod 22 in fine). Soud shledal, že současná situace na Ukrajině představuje právě takovou situaci, kterou musí při rozhodování v dané věci zohlednit. Žalobkyně navíc vypuknutí ozbrojeného konfliktu na Ukrajině namítala ve svém doplnění žaloby ze dne 25. 5. 2022; ve lhůtě pro podání žaloby tuto skutečnost ještě objektivně uvést nemohla.
24. Aktuální situace na Ukrajině nepochybně představuje podstatnou změnu bezpečnostní situace v zemi původu, když na velké části území Ukrajiny po invazi Ruské federace vypukl dne 24. 2. 2022 mezinárodní ozbrojený konflikt. Ve vlasti žalobkyně tak došlo k takovým dříve objektivně neexistujícím skutečnostem, jež svědčí o tom, že by žalobkyni mohlo ve vlasti hrozit pronásledování či vážná újma (§ 11a odst. 1 zákona o azylu). Za této situace bude skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžadovat rozsáhlé doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Zároveň má soud za to, že konflikt na Ukrajině představuje skutečnost obecně známou, kterou není třeba dokazovat při jednání.

25. K tomu soud odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 10 Azs 537/2021 – 31 ze dne 10. 3. 2022, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že invaze Ruska na Ukrajinu v roce 2022 může představovat výjimečnou okolnost, k níž Nejvyšší správní soud přihlédne i přesto, že nastala až po rozhodnutí krajského soudu. Z toho lze dovodit, že k této okolnosti musí přihlédnout i krajské soudy v rámci ex nunc posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Přímou k ozbrojenému konfliktu na Ukrajině coby nové skutečnosti v řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu se vyslovil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku č.j. 5 Azs 401/2021 – 31 ze dne 3. 6. 2022: „V nyní posuzované věci žalovaný označil žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu za nepřijatelnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil, jelikož od doby podání první žádosti stěžovatele nedošlo k významným změnám v zemi původu stěžovatele a Ukrajina byla stále zařazena do kategorie tzv. bezpečných zemí původu obsažených ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. Jak však konstatoval Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31, od 24. 2. 2022, Ukrajina bezpečnou zemí původu není a danou vyhlášku již nelze nadále ve vztahu k Ukrajině použít. Ani střední a západní část Ukrajiny nezůstala válkou nedotčena, byť zde prozatím přímé pozemní ozbrojené střety neprobíhají, nicméně řada míst v těchto oblastech se stává cílem ruských raketových či leteckých útoků, které si již rovněž vyžádaly oběti i z řad civilního obyvatelstva. (...) S ohledem na zásadní změnu bezpečnostní situace v zemi původu bude nyní povinností žalovaného, aby se žádostí stěžovatele meritorně zabýval, jelikož opakovaná žádost stěžovatele musí být vzhledem k zásadní změně poměrů hodnocena jako přijatelná. Je třeba, aby se žalovaný s přihlédnutím k aktuální bezpečnostní situaci v zemi původu stěžovatele zabýval podmínkami pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud uzavírá, že je na žalovaném, aby znovu posoudil žádost stěžovatele ve světle aktuální situace na Ukrajině a z ní vyplývajících důsledků a rovněž i z hlediska veškerých dosud nastalých rozhodných skutečností, které by mohly odůvodňovat udělení mezinárodní ochrany. Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že se vzhledem k naprosto nové situaci na Ukrajině nezabýval původními kasačními námitkami, neboť by to bylo i pro další řízení v této věci nadbytečné.“
26. V novém řízení tak žalovaný nebude mít možnost žádost žalobkyně posoudit jako nepřijatelnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení zastavit dle § 25 písm. i) téhož zákona, žalovaný bude povinen tuto žádost řádně posoudit ve vztahu ke všem případným formám mezinárodní ochrany. Žalovaný v dalším řízení zejména posoudí, zda s ohledem na aktuální situaci v zemi původu může mít žalobkyně odůvodněný strach z pronásledování, případně zda jí hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, a to především z důvodu vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Vzhledem k tomu, že žalobkyně pochází z města X., které ani v době vydání napadeného rozhodnutí nebylo bezpečnou oblastí pod kontrolou ukrajinské centrální vlády, posoudí žalovaný případně též aktuální možnost využití alternativy vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny (k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Azs 22/2011-108, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74 a ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93). Žalovaný se rovněž zaměří na zdravotní (psychický) stav žalobkyně a jeho tvrzené zhoršení v průběhu soudního řízení o této žalobě, když bez komplexního posouzení aktuální situace na Ukrajině se soud k této námitce v daném soudním řízení nemohl vyjádřit.

27. Soud tak zrušil napadení rozhodnutí bez nařízení jednání podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
28. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobkyni náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. července 2022

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně